

ДНЗ «Запорізький промисловий центр професійно-технічної освіти»

XXIII Всеукраїнський конкурс учнівської творчості серед учнів закладів
професійної (професійно-технічної) освіти Запорізької області

Номінація «ЛІТЕРАТУРА»

Тема роботи «ЙОГО ДУМКИ ТИХІ»

Виконала: учениця II курсу

ДНЗ «Запорізький промисловий ЦПТО»

Кіась Софія Костянтинівна

Викладач: Лапіна Ірина Василівна

Запоріжжя 2023

Його думки тихі

(оповідка)

Втомлений сивочолий янгол, стряхнувши зоряний пил з попелястих натруджених крил, сумно споглядав з пелехатої хмарки на Україну. Його думки були сплутані, у голові юрмилися питання, які вже так довго не давали омріяного вічного спокою.

Дарована Богом українська мова. Мова вільна, сильна, чиста, з роси-води, переткана вишневим цвітом, барвінком, калиною, розіллята духмяністю, п'янка, мелодійна та неповторна. Вона увібрала в себе гомін волинських лісів, таврійських полів, швидкість Черемошу і міць чорноморських хвиль. Чому не справилися його споконвічні мрії і сподівання? Чому у XXI столітті ти, мово, не пануєш гордовитою царівною, а залишаєшся занедбаною нелюбою дочкою? Чому де-які українці-ренегати стидаються тебе, замінюючи іншою, ворожою мовою спілкування, виправдовуючи себе словами «какая різниця»? Чому сучасні іуди позбавляють себе почуття впевненості, комфорту від того, що вони серед своїх, відмовляються бути носіями і спадкоємцями історичної пам'яті однієї з найдавніших культур?

Українська мовна традиція сягає княжих далеких часів, свідком яких є мовчазна Софія Київська. Летить туди і янгол. На укритих фресками стінах і стовпах собору, поряд із зображеннями святих серед барвистого орнаменту роздивляється він тисячолітні графіті. Ось рукописне підтвердження смерті Ярослава Мудрого: 20 лютого 1054 року. А ось у Михайлівському вівтарі вдивляється у майже стерті писемні знаки історик Сергій Олександрович Висоцький, який понад два десятиріччя невтомно відшукує усе нові й нові записи. Обережно працюють реставратори, зішкрябують розписи XVIII сторіччя, зроблені поверх стародавніх фресок. Дешифрувати майже стерті писемні знаки, часом такі далекі від класично чітких літер звичайної кирилиці, - дуже складана і кропітка справа. Частина штукатурки, покладена

у ХІ сторіччі, повільно звільняється від пізніх нашарувань і реставратори помічають рядок літер. Поряд малюнки, зовсім не «святі»: корова, а під нею видряпано: му-у... Абетка! Перший етап слов'янського письма-пристосування грецького алфавіту до мовних особливостей наших предків. Існувала вона значно раніше, ніж побудовано собор, на стінах якого її знайдено...

За часів Київської Русі українське слово повновладно звучить на державному рівні. Виникають школи, друкарні, які видають не лише духовні твори, а й підручники, наукові трактати. Але шлях твій, мово, був тернистим.

Пам'ятає янгол, як пожирало полум'я сторінки книжок, які 1627 року з подання церкви указом московського царя Олексія Михайловича було спалено і суворо заборонено хоч колись ще купувати українські книжки. Пам'ятає указ Петра І про заборону книгодрукування українською мовою і вилучення українських текстів з церковних книг. Не забув янгол, як у 1863 році один із петербурзьких циркулярів переконував, що «малоросійського язика» взагалі не існує. Не забув і про те, як цар, добре відпочивши у місті Бад Емс, заборонить українські сценічні вистави і навіть друкування українських текстів під нотами, тобто народних пісень. Нічого не забулося, усе пам'ять тримає. Як на сторожі духовності стояло могутнє слово Тараса, але від народу приховувалися найвищі прояви його духу: забороненими стали твори Івана Франка, Лесі Українки, Івана Нечуя-Левицького, Панаса Мирного. Однак народ, об'єднаний мовою, завжди сильніший, згуртованіший за той, що цього не має. Незважаючи на постійні утиски й заборони, українське слово в досконалій художній формі все одно відтворює духовний та емоційний світ великого слов'янського народу, який угору йшов, «хоч був запертий в льох».

XX століття виявилось ще страшнішим. Український Ренесанс переростає у Розстріляне Відродження. Відриваються з корінням сім'ї від рідної землі, пакуються у спецпереселенські вагони, зникають сліди кращих представників культурної та наукової еліти у розстрільних ямах Сандармоху.

Країну заливає червона повінь, московський лапоть наступає на горло простому люду, українське слово бідує, вмирає з голоду. Ще готується операція «Вісла», ще не сформована думка Йосипа Сталіна про одну спільну мову, яка має прийти разом із перемогою пролетаріату у всьому світі. Ще не написаний наказ про захист дисертацій виключно російською мовою, не оприлюднено постанову ЦК КПРС "Про підготовку до 50-річчя створення Союзу Радянських Соціалістичних Республік", де вперше буде проголошено створення « нової історичної спільноти — радянського народу », взято офіційний курс на денаціоналізацію.

XXI століття. Україна знову здригається від ракетних ударів, захиляється від болю і смертей, оплакує найкращих своїх синів. Пам`ятає янгол, як зазирнув у вічі Олександр Мацієвському, снайперу, беззбройному українському полоненому, і не побачив ні страху, ні сумнівів, лише спокій, характер, незламність, впевненість у перемозі і презирство до ворога. І несе смерть куля, і відходить душа у засвіти із останніми словами « Слава Україні! », які розвіюються в хмарці тютюнового диму.

Заспокоює себе янгол, що українська мова дуже потужна, що має вона власні ресурси для розвитку і, хоч не без утрат, попри технології придушення, циркуляри, закони, укази і анафеми здатна пережити лінгвоцид, здатна переродитись і розвиватись далі. Тішиться янгол, що сьогодні дедалі все більше і більше громадян обирають і впевнено обиратимуть українську, хай навіть не як мову своїх батьків і дідів, бо родинні ситуації могли бути різні, а як мову своїх дітей, бо Україна, що розмовляє українською, — це країна, яка захищена своєю єдністю. Обіцяє перед Всевишнім янгол бути завжди поруч з українською мовою, не відступати ні на крок, піднести її красу до небачених висот, не допустити знову жодних обмежень, заборон, скасування і забуття.

І тріпотять втомлені янгольські крила, і сиплеться з них срібний пил, і линуть прямісінько до Бога його думки тихі.